

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

5 iunie 2014*

„Drepturi de autor — Societate informațională — Directiva 2001/29/CE — Articolul 5 alineatele (1) și (5) — Reproducere — Excepții și limitări — Realizarea de copii ale unui site internet pe ecran și în memoria cache a hard diskului în timpul navigării pe internet — Act provizoriu de reproducere — Act tranzitoriu sau accesoriu — Parte integrantă și esențială a unui proces tehnic — Utilizare licită — Semnificație economică de sine stătătoare”

În cauza C-360/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Supreme Court of the United Kingdom (Regatul Unit), prin decizia din 24 iunie 2013, primită de Curte la 27 iunie 2013, în procedura

Public Relations Consultants Association Ltd

împotriva

Newspaper Licensing Agency Ltd și alții,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, domnii M. Safjan, J. Malenovský (raportor) și doamnele A. Prechal și K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Public Relations Consultants Association Ltd, de M. Hart, solicitor;
- pentru Newspaper Licensing Agency Ltd și alții, de S. Clark, solicitor;
- pentru guvernul Regatului Unit, de L. Christie, în calitate de agent;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de M. Santoro, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

* Limba de procedură: engleza.

— pentru Comisia Europeană, de J. Samnadda, în calitate de agent,
având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Public Relations Consultants Association Ltd (denumită în continuare „PRCA”), pe de o parte, și Newspaper Licensing Agency Ltd și alții (denumită în continuare „NLA”), pe de altă parte, privind obligația de a obține o autorizare din partea titularilor drepturilor de autor pentru consultarea unor site-uri internet care implică realizarea de copii ale acestor site-uri pe ecranul calculatorului utilizatorului și în memoria cache internet a hard diskului acestui calculator.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (5), (9), (31) și (33) ale Directivei 2001/29 au următorul cuprins:
 - „(5) Dezvoltarea tehnologică a multiplicat și diversificat vectorii de creație, producție și exploatare. Chiar dacă nu sunt necesare noi concepte pentru protecția proprietății intelectuale, legislația actuală privind dreptul de autor și drepturile conexe trebuie adaptată și completată pentru a reflecta în mod adecvat realitățile economice, cum ar fi noile forme de exploatare.
[...]
 - (9) Orice armonizare a dreptului de autor și a drepturilor conexe trebuie să aibă la bază un nivel ridicat de protecție, deoarece aceste drepturi sunt esențiale pentru creația intelectuală. [...]
 - [...]
 - (31) Trebuie păstrat un echilibru just între drepturile și interesele diverselor categorii de titulari de drepturi, precum și între acestea și drepturile și interesele utilizatorilor de obiecte protejate. [...]
 - [...]
 - (33) Dreptul exclusiv de reproducere trebuie să facă obiectul unei excepții având drept scop autorizarea anumitor acte de reproducere temporară, care sunt tranzitorii sau accesorii și constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic și al căror scop unic este să permită transmiterea, în cadrul unei rețele între terți, de către un intermediar, sau utilizarea licită a unei opere sau a unui alt obiect protejat. Actele de reproducere avute în vedere nu ar trebui să aibă o semnificație economică de sine stătătoare. În măsura în care îndeplinesc aceste condiții, excepția ar trebui să includă acte care permit navigarea (browsing), precum și realizarea de copii cache (caching), inclusiv cele care permit funcționarea eficientă a sistemelor de transmisie, cu condiția ca intermediarul să nu modifice informația și să nu împiedice utilizarea licită a tehnologiei,

recunoscută și folosită pe larg de industrie, pentru a obține date despre utilizarea informației. Utilizarea este considerată licită dacă este autorizată de titularul de drept sau dacă nu este restricționată prin lege.”

4 Articolul 2 litera (a) din această directivă prevede:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloace și în orice formă, în totalitate sau în parte:

(a) pentru autori, a operelor lor [...]”

5 Potrivit articolului 5 alineatele (1) și (5) din directiva menționată:

„(1) Actele provizorii de reproducere menționate la articolul 2, care sunt tranzitorii sau accesorii și constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic și al căror scop unic este să permită:

(a) transmiterea, în cadrul unei rețele între terți, de către un intermediar sau

(b) utilizarea licită

a unei opere ori a unui alt obiect protejat și care nu au semnificație economică de sine stătătoare, sunt exceptate de la dreptul de reproducere prevăzut la articolul 2.

[...]

(5) Excepțiile și limitările prevăzute la alineatele (1), (2), (3) și (4) se aplică numai în anumite cazuri speciale care nu intră în conflict cu exploatarea normală a operei sau a altui obiect protejat și nu aduc în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale titularului dreptului.”

Dreptul Regatului Unit

6 Articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29 a fost transpus în dreptul național prin articolul 28 A din Legea din 1998 privind dreptul de autor, desenele și modelele industriale și brevetele (Copyright, Designs and Patents Act 1988).

Litigiul principal și întrebarea preliminară

7 PRCA este o organizație care reunește profesioniști din domeniul relațiilor publice. Aceștia au recurs la serviciul de monitorizare a mass-mediei propus de grupul de societăți Meltwater (denumit în continuare „Meltwater”), care le pune la dispoziție, online, rapoarte de monitorizare a unor articole de presă publicate pe internet, aceste rapoarte fiind realizate în funcție de cuvinte-cheie furnizate de clienți.

8 NLA est un organism creat de editori de ziare din Regatul Unit pentru a furniza licențe colective privind conținutul ziarelor.

9 NLA a considerat că Meltwater și clienții săi trebuiau să obțină o autorizare din partea titularilor drepturilor de autor pentru a furniza și, respectiv, pentru a beneficia de serviciul de monitorizare a mass-mediei.

- 10 Meltwater a fost de acord să solicite obținerea unei licențe de bază de date internet. Cu toate acestea, PRCA a continuat să susțină că recepționarea online a rapoartelor de monitorizare de către clienții Meltwater nu necesită deținerea unei licențe.
- 11 Sesonate cu litigiul, High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division și Court of Appeal (England & Wales) au statuat că membrii PRCA trebuiau să obțină o licență sau consimțământul NLA pentru a beneficia de serviciul furnizat de Meltwater.
- 12 PRCA a formulat apel împotriva acestei decizii la Supreme Court of the United Kingdom, susținând în special că membrii săi nu au nevoie de autorizare din partea titularilor de drepturi atât timp cât se limitează la consultarea rapoartelor de monitorizare pe site-ul internet al Meltwater.
- 13 NLA a susținut că această activitate necesită autorizare din partea titularilor drepturilor de autor, întrucât consultarea site-ului internet conduce la realizarea de copii pe ecranul calculatorului utilizatorului (denumite în continuare „copiile pe ecran”) și în memoria „cache” internet a hard diskului calculatorului respectiv (denumite în continuare „copiile în memoria cache”). Or, aceste copii ar constitui „reproduceri”, în sensul articolului 2 din Directiva 2001/29, care nu ar intra în domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din această directivă.
- 14 Instanța de trimitere arată că procedura în fața sa privește aspectul dacă utilizatorii de internet, care consultă site-uri internet pe calculatoarele lor, fără a le descărca sau a le tipări, aduc atingere dreptului de autor prin faptul că realizează copii pe ecran și în memoria cache, cu excepția situației în care sunt autorizați de titularii de drepturi să efectueze astfel de copii.
- 15 În această privință, instanța de trimitere precizează mai întâi că, atunci când un utilizator de internet consultă un site internet pe calculatorul său, fără a-l descărca, procesele tehnice în cauză necesită realizarea copiilor respective. Această realizare de copii este consecința automată a navigării pe internet și nu necesită nicio altă intervenție umană în afara deciziei de a accesa site-ul internet în cauză. Copiile pe ecran și copiile în memoria cache se păstrează numai pe durata normală a proceselor asociate cu utilizarea internetului. În plus, ștergerea acestor copii nu necesită nicio intervenție umană. Desigur, copiile în memoria cache pot fi șterse în mod voit de utilizatorul de internet în cauză. Totuși, dacă acesta nu le șterge, copiile respective sunt în mod normal înlocuite de alte materiale după un anumit timp, care depinde de capacitatea memoriei cache, precum și de volumul și de frecvența utilizării internetului de către utilizatorul de internet în cauză.
- 16 În continuare, instanța de trimitere precizează că copia de pe ecran constituie o parte esențială a tehnologiei implicate, în lipsa acesteia site-ul internet neputând fi consultat, și rămâne pe ecran până în momentul în care utilizatorul de internet părăsește site-ul respectiv. Memoria cache internet este o caracteristică universală specifică tehnologiei actuale de navigare pe internet, în lipsa căreia internetul nu ar putea face față volumului actual al traficului de date online și nu ar funcționa corect. Realizarea de copii pe ecran și în memoria cache internet este astfel indispensabilă pentru funcționarea corectă și eficientă a proceselor tehnice pe care le implică navigarea pe internet.
- 17 În sfârșit, instanța menționată subliniază că, în mod obișnuit, atunci când un utilizator navighează pe internet, acesta nu urmărește să realizeze o copie a imaginii decât în cazul în care alege să o descarce sau să o tipărească. Scopul său este să consulte conținutul site-ului internet ales. Copiile pe ecran sau în memoria cache internet sunt, prin urmare, doar consecința accesorie a utilizării calculatorului pentru a consulta un site internet.
- 18 În lumina acestor considerații, instanța de trimitere a concluzionat că copiile pe ecran și copiile în memoria cache îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Totuși, o trimitere preliminară în fața Curții ar fi utilă pentru a asigura aplicarea uniformă a dreptului Uniunii pe întreg teritoriul Uniunii Europene.

- 19 În această privință, ea precizează că are îndoieli cu privire la aspectul dacă copiile menționate sunt provizorii, dacă au un caracter tranzitoriu sau accesoriu și dacă acestea constituie o parte integrantă a procesului tehnic. În schimb, instanța de trimitere consideră că astfel de copii îndeplinesc în mod necesar celelalte condiții prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din directiva menționată.
- 20 În aceste condiții, Supreme Court of the United Kingdom a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„În cazurile în care:

- un utilizator final consultă o pagină de internet fără să descarce, să imprime sau să încerce în orice altă modalitate copierea acesteia;
- pe ecran și în memoria „cache” internet stocată pe hard diskul [calculatorului] utilizatorului final se creează în mod automat copii ale acestei pagini de internet;
- crearea acestor copii este indispensabilă pentru procesele tehnice implicate într-o navigare pe internet corectă și eficientă;
- copia de pe ecran rămâne pe ecran până când utilizatorul final părăsește pagina în cauză, moment în care aceasta este ștearsă în mod automat prin funcționarea normală a calculatorului;
- copia cache rămâne în memoria cache până când este înlocuită de alte materiale rezultate în urma consultării de către utilizatorul final a altor pagini de internet, moment în care aceasta este ștearsă în mod automat prin funcționarea normală a calculatorului, și
- copiile sunt păstrate pentru o perioadă care nu depășește durata proceselor obișnuite asociate cu utilizarea internetului menționată la [a patra și la a cincea liniuță],

aceste copii sunt provizorii, tranzitorii sau accesorii și constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic în sensul articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 21 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 5 din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că copiile pe ecran și copiile în memoria cache, efectuate de un utilizator final în cursul consultării unui site internet, îndeplinesc condițiile potrivit cărora aceste copii trebuie să fie provizorii, să aibă un caracter tranzitoriu sau accesoriu și să constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic și dacă, în acest caz, aceste copii pot fi realizate fără autorizare din partea titularilor drepturilor de autor.

Observații introductive

- 22 Potrivit articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29, un act de reproducere este exceptat de la dreptul de reproducere prevăzut la articolul 2 din această directivă, cu condiția ca acesta:
- să fie provizoriu;
 - să fie tranzitoriu sau accesoriu;
 - să constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic;

- să aibă drept unic scop permiterea transmiterii în cadrul unei rețele între terți de către un intermediar sau utilizarea licită a unei opere ori a unui alt obiect protejat și
- să nu aibă o semnificație economică de sine stătătoare.

- 23 Potrivit jurisprudenței Curții, condițiile enumerate mai sus trebuie să facă obiectul unei interpretări restrictive, întrucât articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29 constituie o derogare de la regula generală stabilită de aceasta, care impune ca titularul dreptului de autor să autorizeze orice reproducere a operei sale protejate (Hotărârea Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, punctele 56 și 57, precum și Hotărârea Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctul 162).
- 24 În aceste condiții, din aceeași jurisprudență reiese că excepția prevăzută de dispoziția menționată trebuie să facă posibilă și să asigure dezvoltarea și funcționarea unor noi tehnologii, precum și să mențină un just echilibru între drepturile și interesele titularilor de drepturi și ale utilizatorilor de opere protejate care doresc să beneficieze de aceste tehnologii (a se vedea Hotărârea Football Association Premier League și alții, EU:C:2011:631, punctul 164).

Cu privire la respectarea condițiilor prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29

- 25 Instanța de trimitere a precizat că copiile pe ecran și copiile în memoria cache îndeplinesc a patra și a cincea condiție prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29, astfel încât numai respectarea primelor trei condiții face obiectul prezentei trimiteri.
- 26 În ceea ce privește prima condiție, potrivit căreia actul de reproducere trebuie să fie provizoriu, reiese din dosar, pe de o parte, că copiile pe ecran sunt șterse imediat ce utilizatorul de internet părăsește site-ul internet consultat. Pe de altă parte, copiile în memoria cache sunt în mod normal înlocuite automat de alte materiale după un anumit timp, care depinde de capacitatea memoriei cache, precum și de volumul și de frecvența utilizării internetului de către utilizatorul în cauză. Rezultă că aceste copii au un caracter provizoriu.
- 27 În aceste condiții, trebuie să se constate că copiile menționate îndeplinesc prima condiție prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29.
- 28 Potrivit celei de a treia condiții, care trebuie analizată în al doilea rând, actele de reproducere în cauză trebuie să constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic. Această condiție impune ca două elemente să fie întrunite cumulativ, și anume ca, pe de o parte, actele de reproducere să fie efectuate integral în cadrul unui proces tehnic și, pe de altă parte, ca realizarea acestor acte de reproducere să fie necesară, în sensul că procesul tehnic nu ar putea funcționa în mod corect și eficient în lipsa actelor respective (a se vedea Hotărârea Infopaq International, EU:C:2009:465, punctul 61, și Ordonanța Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, punctul 30).
- 29 În ceea ce privește, mai întâi, primul dintre aceste două elemente, trebuie arătat că, în cauza principală, copiile pe ecran și copiile în memoria cache sunt create și șterse prin procesul tehnic utilizat pentru consultarea site-urilor internet, astfel încât ele se efectuează integral în cadrul acestuia.
- 30 În această privință, este lipsit de relevanță faptul că procesul în cauză este declanșat de utilizatorul de internet și că este finalizat printr-un act provizoriu de reproducere precum copia pe ecran.
- 31 Astfel, reiese din jurisprudența Curții că, dat fiind că articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29 nu precizează în ce etapă a procesului tehnic trebuie să intervină actele provizorii de reproducere, nu este exclus ca astfel de acte să inițieze sau să finalizeze acest proces (Ordonanța Infopaq International, EU:C:2012:16, punctul 31).

- 32 În plus, reiese din jurisprudență că dispoziția menționată nu se opune ca procesul tehnic să implice o intervenție umană și în special să fie declanșat sau finalizat manual (a se vedea în acest sens Ordonanța Infopaq International, EU:C:2012:16, punctul 32).
- 33 În consecință, copiile pe ecran și copiile în memoria cache trebuie să fie considerate ca făcând parte integrantă din procesul tehnic în discuție în litigiul principal.
- 34 În ceea ce privește, în continuare, al doilea dintre elementele menționate la punctul 28 din prezenta hotărâre, din decizia de trimitere reiese că, deși procesul în discuție în litigiul principal poate fi efectuat fără intervenția actelor de reproducere în cauză, nu este mai puțin adevărat că, în acest caz, procesul menționat nu poate funcționa în mod corect și eficient.
- 35 Astfel, potrivit deciziei de trimitere, copiile în memoria cache facilitează considerabil navigarea pe internet, acesta nefiind în măsură, în lipsa copiilor respective, să facă față volumului actual de date transmise online. Fără realizarea unor astfel de copii, procesul utilizat pentru consultarea site-urilor internet ar fi cu mult mai puțin eficient și nu ar putea funcționa corect.
- 36 În ceea ce privește copiile pe ecran, nu s-a contestat faptul că, în stadiul actual, tehnologia vizualizării de site-uri internet pe calculatoare necesită realizarea unor astfel de copii pentru a putea funcționa corect și eficient.
- 37 În consecință, copiile pe ecran și copiile în memoria cache trebuie considerate ca fiind o parte esențială a procesului tehnic în discuție în litigiul principal.
- 38 Rezultă că cele două categorii de copii îndeplinesc a treia condiție prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29.
- 39 A doua condiție, care trebuie analizată în al treilea rând, este o condiție alternativă. Astfel, actul de reproducere trebuie să fie ori tranzitoriu, ori accesoriu.
- 40 În ceea ce privește primul dintre cele două elemente, trebuie amintit că un act va fi calificat drept „tranzitoriu” în raport cu procesul tehnic utilizat dacă durata sa de viață este limitată la ceea ce este necesar pentru buna sa funcționare, fiind subînțeles faptul că acest proces trebuie să fie automatizat în așa fel încât să ștergă actul în mod automat, fără intervenție umană, de îndată ce funcția sa de a permite realizarea unui astfel de proces a fost îndeplinită (a se vedea în acest sens Hotărârea Infopaq International, EU:C:2009:465, punctul 64).
- 41 În aceste condiții, cerința unei ștergeri automate nu se opune ca o astfel de ștergere să fie precedată de o intervenție umană prin care să se încheie utilizarea procesului tehnic. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 32 din prezenta hotărâre, este permis ca procesul tehnic în discuție în litigiul principal să fie declanșat sau finalizat manual.
- 42 În consecință, contrar celor susținute de NLA, un act de reproducere nu își pierde natura tranzitorie pentru simplul fapt că ștergerea de către sistem a copiei generate este precedată de intervenția utilizatorului final prin care se încheie procesul tehnic în cauză.
- 43 În ceea ce privește celălalt element amintit la punctul 39 din prezenta hotărâre, un act de reproducere va putea fi calificat drept „accesoriu” dacă acesta nu are nici existență, nici finalitate autonomă în raport cu procesul tehnic din care face parte.
- 44 În cauza principală, în ceea ce privește mai întâi copiile pe ecran, trebuie amintit că acestea sunt șterse automat de calculator în momentul în care utilizatorul de internet părăsește site-ul internet în cauză și, prin urmare, în momentul în care acesta încheie procesul tehnic utilizat pentru consultarea site-ului respectiv.

- 45 În această privință, contrar celor susținute de NLA, este lipsit de importanță faptul că copia pe ecran continuă să existe atât timp cât utilizatorul de internet își lasă navigatorul deschis și rămâne pe site-ul internet în cauză, întrucât, în această perioadă, procesul tehnic utilizat pentru consultarea site-ului respectiv rămâne activ.
- 46 Astfel, trebuie să se constate că durata de viață a copiilor pe ecran este limitată la ceea ce este necesar pentru buna funcționare a procesului tehnic utilizat pentru consultarea site-ului internet respectiv. În consecință, aceste copii trebuie să fie calificate drept „tranzitorii”.
- 47 În ceea ce privește, în continuare, copiile în memoria cache, trebuie să se arate că, într-adevăr, spre deosebire de copiile pe ecran, acestea nu sunt șterse în momentul în care utilizatorul de internet încheie procesul tehnic utilizat pentru consultarea site-ului internet în cauză, întrucât acestea se păstrează în memoria cache pentru o eventuală consultare ulterioară a site-ului respectiv.
- 48 Totuși, nu este necesar ca astfel de copii să fie calificate drept „tranzitorii” odată ce se stabilește că ele au un caracter accesoriu în raport cu procesul tehnic utilizat.
- 49 În această privință, trebuie arătat, pe de o parte, că procesul tehnic în discuție determină în întregime finalitatea pentru care se realizează și se utilizează aceste copii, deși procesul menționat poate, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 34 din prezenta hotărâre, să funcționeze, chiar dacă într-un mod mai puțin eficient, fără a se realiza astfel de copii. Pe de altă parte, din dosar reiese că utilizatorii de internet care folosesc procesul tehnic în discuție în litigiul principal nu pot realiza copiile în memoria cache în afara acestui proces.
- 50 Rezultă că copiile în memoria cache nu au nici existență, nici finalitate autonomă în raport cu procesul tehnic în discuție în litigiul principal și trebuie, în consecință, să fie calificate drept „accesorii”.
- 51 În aceste condiții, trebuie să se constate că copiile pe ecran și copiile în memoria cache îndeplinesc a doua condiție prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29.
- 52 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se constate că copiile în discuție în litigiul principal îndeplinesc primele trei condiții prevăzute de această dispoziție.
- 53 În aceste condiții, pentru a putea invoca excepția prevăzută de dispoziția amintită, astfel cum este interpretată la punctul precedent, mai este necesar ca aceste copii să îndeplinească condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (5) din Directiva 2001/29 (a se vedea în acest sens Hotărârea Football Association Premier League și alții, EU:C:2011:631, punctul 181).

Cu privire la respectarea condițiilor prevăzute la articolul 5 alineatul (5) din Directiva 2001/29

- 54 Conform articolului 5 alineatul (5) din Directiva 2001/29, realizarea unui act provizoriu de reproducere este exceptată de la dreptul de reproducere numai în anumite cazuri speciale, care nu intră în conflict cu exploatarea normală a operei și care nu aduc în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale titularilor drepturilor.
- 55 În această privință, trebuie amintit mai întâi că, întrucât copiile pe ecran și copiile în memoria cache sunt realizate numai în scopul de a consulta site-uri internet, ele constituie, din această perspectivă, un caz special.
- 56 În continuare, copiile menționate nu aduc în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale titularilor drepturilor de autor, deși permit, în principiu, accesul utilizatorilor de internet la operele prezentate pe site-uri internet fără autorizare din partea titularilor respectivi.

- 57 În această privință, este necesar să se arate că operele sunt puse la dispoziția utilizatorilor de internet de către editorii de site-uri internet, care sunt obligați, conform articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, să obțină o autorizare din partea titularilor drepturilor de autor în cauză, această punere la dispoziție constituind o comunicare publică în sensul articolului menționat.
- 58 Interesele legitime ale titularilor drepturilor de autor în cauză sunt astfel corect protejate.
- 59 În aceste condiții, nu este justificat să se impună utilizatorilor de internet să obțină o altă autorizare care să le permită să beneficieze de aceeași comunicare deja autorizată de titularul drepturilor de autor în cauză.
- 60 În sfârșit, este necesar să se constate că realizarea de copii pe ecran și în memoria cache nu intră în conflict cu exploatarea normală a operelor.
- 61 În această privință, trebuie arătat că consultarea de site-uri internet prin procesul tehnic în cauză reprezintă o exploatare normală a operelor, care permite utilizatorilor de internet să beneficieze de comunicarea publică efectuată de editorul site-ului internet în cauză. Dat fiind că realizarea de copii în discuție face parte din consultarea menționată, aceasta nu poate aduce atingere unei astfel de exploatare a operelor.
- 62 Din cele de mai sus rezultă că copiile pe ecran și copiile în memoria cache îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (5) din Directiva 2001/29.
- 63 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 5 din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că copiile pe ecran și copiile în memoria cache, efectuate de un utilizator final în cursul consultării unui site internet, îndeplinesc condițiile potrivit cărora aceste copii trebuie să fie provizorii, să aibă un caracter tranzitoriu sau accesoriu și să constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic, precum și condițiile stabilite la articolul 5 alineatul (5) din această directivă și, prin urmare, pot fi realizate fără autorizare din partea titularilor drepturilor de autor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 64 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 5 din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretat în sensul că copiile pe ecranul calculatorului utilizatorului și copiile în memoria „cache” a hard diskului calculatorului respectiv, efectuate de un utilizator final în cursul consultării unui site internet, îndeplinesc condițiile potrivit cărora aceste copii trebuie să fie provizorii, să aibă un caracter tranzitoriu sau accesoriu și să constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic, precum și condițiile stabilite la articolul 5 alineatul (5) din această directivă și, prin urmare, pot fi realizate fără autorizare din partea titularilor drepturilor de autor.

Semnături